

Rekopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

KURJER LITIEWSKI

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. Ogłoszenia przyjmują się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. n. Od 4-6 p. p. w Biurze ogłoszeń L. i E. Metz i S-ka, Wielka 66, telefon Nr. 886. Po godz. 6-jej niekrogi; inne niecierpiące zwłoki zawiadomienia w drukarni Józefa Zawadzkiego Suworowska Nr. 8.

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznie	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8—	4—	2—	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10—	5—	2,50	—84
ZAGRANICĄ	16—	8—	4—	1,50

Zmiana adresu 20 kop. Za opóźnienie do domu 10 kop. miesięcznie. Listów niefrankowanych lub niedostarczonych pocztą „Kurjer” nie przyjmuje. Rekopisy — nie zastrzeżone do zwrotu — nie przechowuje. Rekopisy bez zastrzeżenia honorarium uważa się za bezpłatne.

WYDAWNICTWA ROK X.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych. REDAKCJA I ADMINISTRACJA prospekt 5-to Jerski № 28. Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 98. Telefon № 129, telefon drukarni № 685. Administracja otwiera od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p. Redaktorzy przyjmują od godz. 2—3 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za wiersz petytowy w tekście lub jego miejsce 1 rub. Ogłoszenia na 1-iej stronie za wiersz petytowy lub jego miejsce 60 kop. Ogłoszenia na 1 str. o pozyc. państw za wiersz pet lub jego miejsce 1 rb. Reklamy za wiersz petytowy lub jego miejsce 60 kop. Nekrologi za wiersz pet lub jego miejsce na 1 str. 50 k. po tekście 30 k. Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb. Ogłoszenia swyżeczne za wiersz petytowy lub jego miejsce 20 kop. Drobie ogłoszenia za każdy wiersz 4 kop., najniższe 40 kop. Ogłoszenia w niedzielnych numerze o 25 proc. drożej. Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca oprócz opl. poczt.

Przypominamy Szanownym Prenumeratorom, że czas odnowić przedpłatę na kwartał I na półrocze I na rok 1914.

KONIAK SZUSTOWA

TEATR POLSKI W WILNIE (na Pohalancu)

Dziś 11 stycznia „WOLNA KOBIECI” keni Kiedrzyńskiego. Anons. Jutro 10 pol. „Dożywcze”, wiecz. „Jasienka”. Początek przedstawienia o 8 m. 15. „Kasa otwarta” codz. od g. 12—4 pp. w cukierni Sienkiewicza (pr. 5-to Jerski 22). Od g. 6½ wiecz. w kasie teatru na Pohalancu. W niedziele i święta tylko w kasie teatru od g. 11 r. do 4½, pp. 1 od 6½.

Cyrk stołeczny L. TRUZZI.

Występy nowych artystów! Dziś, w sobotę 11-go stycznia, wielkie przedstawienie w 3-ech częściach. Występ górnych orłów Elwori, rudoego nad rudymi komika p. Szit-reza, czelowieka bez kości buda. Po raz 1-asy tancerki alosty Nelson. Warto zobaczyć! Tylko 5 występów poskremitelki lwów i lampartów E. de France. — Anons: W niedzielę 2 przedstawienie: o godz. 2-jej pp. i o 6½ wieczorem. Na dzieńm pantomina „Pan Twardowski”. Szczegóły w afiszach i programach.

Teatr Familijny R. Sztremera.

ul. Wielka 74. Telef. 26 1090. Tylko dwa dni 9 i 10 stycznia. Z serii obrazów „Cielowik i dzikie zwierzę”. Niezrówn. wstrząs. dramat w 3-ech częściach, z udziałem dźwięcznych „Cama wśród dzikich zwierząt”. Dramat zwierząt p. t. „Cama wśród dzikich zwierząt”. Zagrabany na tle lasów afrykańskich lwów i lampartów. Śmieszna farsa w 2-ech częściach „Zona do wynajęcia”. Fikie żelazkiem, komedyczny. — Po Tybrze, widoki. — Przegląd ostatnich wyprzedków, ironika.

Sala koncertowa ogrodu Botanicznego. Dyrekcja I. Szumana. Tel. 394.

Dziś 15 występ ulubienca publiczności — Gregorza Harmeladowa. — Attraktion moderny Margarita Hawn. Popularna wykonawczyni piosenek rosyjskich Maria Januska. Duet polski Dulskich, artystka polska Walowska. 30 MIN program 30 MIN. Od godz. 4 w nocy Cabaret bal-taborowa, Conferencjer G. Harmeladowa, tarty, scenki, modne tańce niedzielnia, tango, t. u. step. Weseloté bez przerwy do godz. 5 w nocy. Początek o godz. 11 wieczorn.

KINEMATOGRAF D. 10, 12 i 13 stycznia r. h.

Przegląd ostatnich wypadków (kronika). BRONISŁAWA Ostatni cios, dram w 4-ech częściach, słotaj serji „Nordiek”, z udziałem Rity Sachetto. JABLUSZKO EWY, komedia.

Z powodu wielkiego zainteresowania się publiczności występy 8-letniego Włodzka Zubryckiego historyka i matematyka PRZEDŁUŻONO.

Ceny miejsc nieznacznie podwyższone. — Początek o 7, 9 i 11-jej wiecz. UWAGA. W niedzielę 12 stycznia punktualnie o godz. 3 pp przedstawienie dla dzieci i uczących się z udz. W. Zubryckiego. Program obrazów odpowiedni dla uczni i dzieci. Ceny miejsc na to przedstawienie po 15 kop. dla wszystkich.

Okazyjnie do sprzedania MEBLE

Salon, stołowy, spiżalnia i kuchnia. Objażyć można od 12—4 pp. Dworcowa 10 m. 1.

BIBLIOTEKA PAMIĘTNIKÓW

ma na celu zobrazowanie życia polskiego i litewskiego w przeszłości, opowiedzianego przez świadków naocznych i działaczy pierwszorzędnych. Każdy pamiętnik jest opracowany przez jednego z najwybitniejszych historyków i uczonych naszych i opatrzonej treścią przedmową. Biblioteka Pamiętników, jako wydawnictwo periodyczne, ukazuje się raz na miesiąc w formie książki, z portretami i ilustracjami, odpowiadającymi treści pamiętnika. Warunki przedpłaty Biblioteki Pamiętników: w Wilnie i z przesyłką poczt.: rocznie rb. 8, półrocz. rb. 4, kwart. rb. 2. Zagranicą „ „ „ 12, „ „ 6, „ „ 3. Dla prenumeratorów „Kurjera Litewskiego” — przedpłata zniżona: w Wilnie rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1,50 z przesyłką poczt. „ „ „ 7, „ „ 3,50, „ „ 1,75. Za dostarczanie do domu w Wilnie 5 kop. miesięcznie. Prenumeratę przyjmuje Administracja Biblioteki Pamiętników w Wilnie, prosp. 5-to Jerski № 28, oraz wszystkie księgarnie. Celem unormowania nakładu Biblioteki Pamiętników Administracja uprzejmie prosi o wczesne zapisy. Szczegółowy prospekt Biblioteki Pamiętników na żądanie wysyła się bezpłatnie. Nakład Tow. Udział. „Kurjer Litewski”. Redaktor i wydawca Józef Hłasko.

z Suszczewiczów KAROLINA TUROWA

Zmarła d. 9 stycznia 1914 r., opatrzona Św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach w wieku lat 70. Riksportacja zwłok z domu № 16 przy ul. Mostowej odbyła się d. 11 stycznia o godzinie 4 po południu do kościoła po-Bernardyńskiego. Nabożeństwo żałobne odprawiono w dniu 11 stycznia o godz. 9 rana i 13 stycznia o godz. 10-tej w tymże kościele, poczem nastąpił pogrzeb na cmentarzu po-Bernardyńskim. O czym zawiadamiają sirokano. Dzieci.

Ś. + P. LUDWIK BRENER

zmarł w majątku Nad-Niemnie dnia 4-go stycznia 1914 roku, o czym zawiadamiają krewnych i znajomych. Siostra i siostrzeniec.

NATUR. WODA CZYSZĄCĄ APENTA

Działa skutecznie i łagodnie. Dr. O. Potacci. Lekarka nadzwyczajna Św. Piłusa X. 69031

Zimne nogi.

Zupełnie wyleczyć się może każdy z zimnych nóg, bez względu na przyczynę, w sposób pewny i tani, za pomocą metody, wypróbowanej przez Dr. med. O. Wiegand. Zażądać szasz broszury Dr. O. WIEGAND, która wysyła bezpłatnie J. Kontry, Warszawa, Wilcza 18. 1488

Dom A. STĘPKOWSKI

POLECA SZAMPANKIE HEIDSIECK & Co, REIMS monopole sec, monopole gout americain, monopole brut — jako JEDNĄ Z NAJSTARSZYCH I ZNANYCH MAREK.

Duch pruski.

Zbudziła się myśl polityczna niemiecka... Nie ta myśl, co dyktuje co raz nowe zdobycze, co raz nowe podboje, dyplomatyczne noty, wzdranie się wysłanników w sferę spraw cudzych, nie myśl widząca szczęście i byt narodów w dynastycznych sukcesach — ale ta myśl o wiele szersza, głębsza, w której tysiące wolnych indywidualności wcielona, która losy społeczeństwa na ich zdrowiu moralnym i poszanowaniu praw zakłada, która brydzi się gwałtem politycznym i harmonię wewnętrzną w życiu państwa wyżej od innych stawia idealów. Podłożem dla tej myśli duchowości Niemców jest wspaniałe — duchowość i tradycje. Przeszłość niemiecka, aż do chwili bismarkowskich tryumfów, jest jednym ciągiem stopniowego rozwoju pojęć obywatelskich w szerokiej masach ludu. Pojęcia te, z racjonalną demokracją społeczeństwa związane, stanowią niekiedy istotę polityczną Niemca, Niemca, lecz nie prusaka... Ten ostatni zajmuje pośród Niemców stanowisko specjalne. Sni mu się hegemonia. Na kulturze oprócz jej nie jest w stanie, opiera ją na siłę. Stąd imperializm pruski z natury swojej jest zwolennikiem gwałtu, ignoruje prawo i równouprawnienie, opiera się na centralistycznych i kastowych pierwiastkach i jako taki w wszystkich dziedzinach politycznego i społecznego życia szuka dla się oparcia w reakcji. Typ Niemca, to filozofujący bürger... typ prusaka — to junkier zawzięty, albo kresowy patriota z Ostmarkvereinu, albo oglądający się na rozkaz z góry feldfebel rezerwy, w społeczeństwie widzący raczej stado niedość pokorne. Te dwa duchy: filozoficzno-społeczny i żołdacko-kastowy walczą ze sobą w zjednoczonych Niemczech od czasu, gdy Sadowa i Sedan wbiły w dumę pychę pruska, utw-

Sejm pruski to wieczne przeciwnieństwo wszechniemieckiego parlamentu. Co w jednym przestępstwem jest, to w drugim — zasługą. Ideowo to dwa bieguny. W sprawie gwałtów wojskowych w Alzacji ujawniło się to znowu. Po jednej stronie stanął rząd pruski i pruska opinia w swej większości, po drugiej wszystko, co szeroko — niemieckie, prawdziwie kulturalne, samoistne politycznie. Dwa obozy, jakie zachłanność pruska wytworzyła w Niemczech, wystąpiły do walki. Nienawidź do Berlina wrosła... Pocucie niebezpieczeństwa, grozących z tej strony, pogłębiło się stanowczo. Pruskie pazury wysunęły się nie w porę i zatrwożyły całe Niemcy. Duch pruski zdradził się niebezpiecznie. Co w Saveri dziś — jutro w Bawarii, albo w Hesji możliwe. To zrozumiano. I wstąpił do berlińskiego rządu przemówił silnie. Rzecz to ważna... Marzenia pruskie o wszechwładzy nie zyskają na tem. Pruska zabobność adery o mur nowy, którym, prócz dotychczasowej opozycji socjalnej, stawiać się będzie co raz bardziej ogólnoniemiecka dążność do samoistnego, przez prawa obwarowanego życia organizmów oddzielnych i do zabezpieczenia demokratycznych upodobań i wierzeń, z niemieckiej tradycji wziętych, od kopnięć wyzutej z pocznie ludzkich żołdackiej pruskiej ostrogi. Konflikt pomiędzy duchem niemieckim i pruskim zaostriż się. To do brze. Postęp europejski i rozwój polityczny zyskają na tem tylko. Prusy, to wróg wolności wszystkich. By in przytarto rogi czas najwyższy.

W. B.—ski.

Wiadomości polityczne.

Sytuacja parlamentarna w Austrii.

Wszystkie dzienniki wiedeńskie z wyjątkiem chrześcijańsko-społecznej „Reichspost”, wyrażają głębokie zadowolenie z powodu zatwierdzenia planu finansowego i obronienia się przed art. 14-ym. „Reichspost” natomiast ironicznie utrzymuje, że parlament ugął się przed obstrukcją czeską. Wytworzyła się obecnie w parlamencie zupełnie nowa sytuacja. Wzmocniły się nadzieje, że teraz uda się zatwierdzić również program budżetowy.

Zatogodzenie konfliktu.

(P.). Z Londynu donoszą, że na jednym z ostatnich posiedzeń gabinetu nastąpiło ostre starcie pomiędzy Lloydem Georgem i Churchillem. Jednakże po skończeniu tegoż posiedzenia obadwaj ministrowie udali się do admirałty, gdzie długo ze sobą konferowali. W nocy z czwartku na piątek stalo się wiadomem, że gabinet porozumiał się w sprawie budżetu morskiego.

Groźba nowej wojny.

W tureckich kołach dyplomatycznych trwa ogólne przekonanie, że sytuacja polityczna Turcji jest bardzo krytyczna i że Turcja znajduje się w przededniu nowej wojny na dwa fronty, t. j. przeciwko Grecji i przeciwko Bułgarii. Wybuch wojny zależny jest od tego, jakie stanowisko mocarstwa zajmie względem sprawy o wyspy Egejskie. W przewidywaniu wszelkiej najgorszej ewentualności i Turcja bez wstępnienia czyni zakupy wojenne. „Vossische Ztg.” między innymi donosi, że Turcja odstąpiła Włochom wyspę Stampalję, natomiast Włochy sprzedały Turcji cztery kontrtorpedowce.

Zaprzeczenie.

(P.). Agencja Ateńska telegraficznie zaprzecza rozpowszechnionym w dniu wczorajszym przez niektóre agencje pogłoskom o jakimś zajęciu zbrojnym pomiędzy bułgarami i grekami w Oksilarze.

Parlament egipski.

(P.). Z Kairu telegrafują, że we

czwartek d. 9 (22) Kedyw uroczysto otworzył nowoorganizowany pierwszy parlament egipski. Po złożeniu przysięgi przez ministrów i deputowanych, Kedyw oświadczył zebranym, że rząd stworzył parlament w celu wzmocnienia praw narodu przez dopuszczenie go do zarządu krajem, dla rozwoju kultury i dobra całego społeczeństwa.

Z Konstancynopola.

(Korespondencja własna „Kur. Lit.”). Péra, d. 5 (18) stycznia. Jak jest rozwinęły wieki w turków zmysł orientacji politycznej, to najlepszym tego dowodem są rozważania, którym się oddaje tutejszy młodo-turecki „Terdżuman-i-Hakikat” z powodu dymisji p. Delasségo, ambasadora francuskiego w Petersburgu. Wzmiankowany dziennik, zauważwszy na samym wstępie, że trzech ambasadorów z kolei w ciągu dość krótkiego czasu, bo 18-u miesięcy tylko, nie mogło się dłużej utrzymać na swem stanowisku w Petersburgu, pisze: „Delassé jest jednym z najstarszych dyplomatów we Francji. Jest jednym z tych, co odgrali doniosłą rolę w polityce francuskiej od lat 25-ju. Wielokrotnie był członkiem różnych gabinetów ministerjalnych, doprowadził do skutku zbliżenie anglo-francuskie i znany jest ze swych wrogich uczuć dla Niemiec. Gdy zamianowano go ambasadorem w Petersburgu na miejsce p. Louisa, sądzono, że uroda francusko-rosyjska wejdzie w okres nadzwyczajny i że trójporozumienie przyniesie decydującą postawę wobec trójprzymierza. Lecz oto p. Delassé, który jest człowiekiem b. zdolnym i energicznym, po roku tylko widzi się zmuszonym prosić o odwołanie go z Petersburga”. „To zdarzenie jest objawem stanu nienormalnego pomiędzy dwoma sprzymierzeńcami. Jaka może być tego przyczyna?” „Terdżuman-i-Hakikat” stara się dać odpowiedź na to pytanie, zestawiając ją w następujących trzech punktach. „Rosja jest krajem arystokratycznym, wiele przywiązany do dawnych swych tradycji szlacheckich. Stronictwo, które jest obecnie panem sytuacji we Francji, przeciwnie należy do klasy mieszczańskiej, stanowiąc jednocześnie prawdziwą arystokrację finansową i intelektualną. Rosja spogląda na nią, jako na dorobkiewiczów. Z drugiej zaś strony francuzi są dumni ze swej potęgi finansowej i intelektualnej i z bólem znoszą te uczucia. Oto pierwsze źródło nieporozumienia. Przyczyną nieporozumienia daleko poważniejszego jest przeciwnieństwo interesów wzajemnych obydwóch tych krajów. Sojusz francusko-rosyjski jest całkiem sztuczny. Niebezpieczeństwo niemieckie jest bowiem jedyną przyczyną, która łączy Francję republikancką z Rosją despotyczną. I ta ostatnia, korzystając z tego stanu, pretenduje o to, aby Francja kroczyła za nią we wszystkich kwestiach, dotyczących jej (Rosji), pozabawiając ją (Francję) wszelkiej niezawisłości w swej polityce zewnętrznej. Główną przyczyną nastąpienia p. Louisa była odmowa tego dyplomaty prowadzenia i popierania idei rosyjskiej w kwestji Wchodniej. Faktycznie dzisiaj nasuwa myśl, że dymisja p. Delasségo jest następstwem tegoż smierzo. Polemiki szatkie, wszczęte w prasie francuskiej i rosyjskiej, są tego dowodem. W ostatnich czasach w sprawie pożyczki tureckiej (mającej być zaciągniętą w Paryżu) Rosja chciała się posługiwać kapitałem francuskim, jak instrumentem, będącym na usługach jej celów. To wszystko znaczyłoby poświęcić interesy fran-

RÓŻNE.

Cennik nasion. Istniejący od lat 6 w mieście naszym (Wielka 4) i naogrodzony wielkim medalem na wileńskiej wystawie nasion w r. 1913 Skład nasion i narzędzi ogrodniczych Towarzystwa Pomocznego wydał nowy Cennik nasion na r. 1914. Zwracamy nań uwagę naszym prenumeratorem i zaznaczamy, że skład na żądanie wysyła ten cennik gratis i franco.

Temple kuropatw. Na rynkach wileńskich już od pewnego czasu ukazują się mnóstwo kuropatw, które padają ofiarą zmian atmosferycznych w zimie bieżącej i bodaj więcej jeszcze - okrutnego i bezmyślnego niszczycielstwa na te istic groszowej chciwości. Skutkiem głębokich śniegów, kuropatw skierowują się ku siedzibom ludzi i chwytają się w sieci, to też na rynku widzi się stale w poskrepanych łbami. Włóścianie sprzedają je bardzo tanio, po 20-30 kop. za sztukę. W ten sposób, o ile podobna zima potrwa dłużej, można oczekiwać, że następnie, przez lata cała, kuropatwy będą rzadkością, a miejscami całkiem wyginą.

Walka z tem zlem na rynkach miasta jest prawie niemożliwa, prawo bowiem broni sprzedających kuropatwy, a trudno liczyć na to, aby owi sprzedający zniechęcili się do owego procederu masowego tępienia kuropatw w następstwie bojkotu tego towaru przez społeczeństwo. Możliwą by być mogła jedynie akcja na miejscu.

Kto tedy lubi myśliwostwo, kto wreszcie kocha czyste tany i ich mieszkalców, niech zaraz weźmie się do czynu, gdyż dni biednych kuropatw są już policzone, a niepodobna na kogośkolwiek się oglądać i szukać wyręczenia.

WYPADKI.

Kawalerska jazda. Na sankarza Nr. 765 Władysława Sinkiewicza wczoraj o godz. 5 rano wpadł z tyłu sankarż Antoni Pawłowicz, i sanie z dwoma pasażerami obalili, przyczem koń Sinkiewicza upadł do rowu i złamał tylną prawą nogę. Sprawa na razie zakończyła się w cyrkułe, a w dalszym ciągu oprze się o sądy.

Pogotowie ratunkowe w dniu wczorajszym było czynne na 15 wypadkach, z tego 3 wyjazdów na miasto i 12 opatrunków na stacji Pogotowia.

Przyjechali do Wilna: (Hotel St. Georges): Włodzimierz hr. Komarowiec, ob. Józef hr. Kozłowski-Pokłowski, ob. Helena Wagnerowa, ob. Edmund Jelski, mec. Andrzej Szeułowicz, mec. Władysław Lednicki, ob. Józef Gruszecki, ob. Ignacy Maliszewski.

(Hotel Europejski): ob. Marja Górską, ob. Jan Jakubowski, ob. Jan Oskierko, ob. Stanisław Brochocki, ob. Adolf Pietkiewicz, ob. Tadeusz Czechowski.

(Hotel d'Italie): ob. Edward Tubelwicz, ob. Jan Foziel, ob. Władysław Toporowski, ob. Stanisław Ogonowski, ob. Szymon Szylkowski, ob. Seweryn Kopezwski, kap. Paweł Aleksandrowicz, ob. Michał Szanter, ob. Konstanty Czyżew, ob. Konstanty Rotter.

(Hotel Bristol): ob. Wiktor Besser, ob. Antoni Cytowicz, ob. Michał Czubiński, ob. Adam Busz, ob. Stanisław Kierozycycki.

(Hotel Niszkowski): ob. Paweł Ipatowicz, ob. Jan Dembowsky, ob. Teresa Jundziłłówna, ob. Stanisław Pawłowski, ks. Bronisław Lams, ob. Klemons Lams, ob. Michał Rodziejewicz, ob. Antoni Minio, ob. Hubert Hlasko.

PROWINCJA.

MIŃSK.

Zjazd lekarski, rozpoczęty w dniu 9 (22) b. m. zgromadził dość znaczną ilość lekarzy z całej Mińszczyzny, którzy, jak to zazwyczaj, na porządku dziennym umieścili przeważnie referaty w sprawach zawodowych, teoretycznych.

Zagali zebranie gubernator Giers, poczem dokonano wyborów prezydium i na przewodniczącego powołano dr. Ryszarda Janowskiego, a wybór ten został powitany rzeszystemi oklaskami. Dodać należy, że dr. Janowski przeżywał na ostatnim podobnym zjeździe, i w tym charakterze wykazał nadzwyczaj duży umiętności. Ponieważ jednak dr. Janowski tylko co wrócił z zagranicy, gdzie poddał się poważnej operacji ocznej (dokonanej zresztą b. szczęśliwie), przeto na pierwszym zebraniu był nieobecny, i obowiązki prezesa spełniał zastępca dr. Lunc.

Na początek dr. Borkiewicz (lekarz ziemski gubern.) odczytał wysoce zajmujący referat, dotyczący roli, jaką organizacje społeczne odegrywały w walce z chorobami zakaźnymi. Scharakteryzował wysoce specyficzne choroby zakaźnych i działalność instytucji, podejmujących walkę z temi chorobami, wskazywał na ogromne znaczenie, jakie w walce z temi chorobami mają sanitarne kuratoria, rady i inne tego rodzaju organizacje.

Dr. Jan Offenberger wystąpił ze znakomitą, treściwym i jednocześnie drobiazgowo opracowanym referatem „o istocie choroby”. Treści, jako kwalifikującej się wyłącznie do pism specjalnych nie powtarzamy; zaznaczamy tylko, w rezultacie doprowadził swój referat do wniosku, że obecnie opinia naukowa, porzucą kierunek patologiczno-anatomiczny i skłania się ku biologicznemu. Gorące oklaski podziękowały referentowi, poczem zebranie zamknięto. Obrady trwać będą do niedzieli włącznie.

Apтека miejska robi interesy nadspodziewanie dobre. Zawdzięczać to należy przedewszystkiem temu, że postawiona i prowadzona jest przez zarządzającego b. dobrze, od pierwszych chwil pozyskała zaufanie ogółu, gdy apteki prywatne jakoś sympatycznie nie cieszyły.

Obecnie wszczęto kwestję: co miasto ma robić z zyskami? Czy użyć ich

na rozwój dalszy apteki, czy też zaprowadzić jeszcze większe ustępstwa od cen taryfowych (obecnie apteka daje 20 proc.).

Ponieważ apteka miejska dopiero zaczęła pracować, przeto sądzimy, że na razie powinna jednak mieć czas swój fundusz i zająć się np. z czasem fabrykacją wód mineralnych zwykłych i leczniczych, i wprowadzić inne ulepszenia.

Co zaś do obniżania cen, to najbardziej celowym byłoby wydawanie każdemu kupującemu kwitów na wybrany towar, a w końcu roku, rozdzielanie sumy, z zysku czystego na ten cel przeznaczony, pomiędzy tych odbiorców apteki, którzy do pewnego określonego terminu kwity swe przedstawiają.

Słowem tak, jak się to dzieje w kooperatywach, boć przecie apteka muniicypalna powinna się co do swych celów i sposobu działania najbardziej zbliżyć do typu instytucji spółdzielczych.

Podobne zarządzenie niewątpliwie jeszcze bardziej spopularyzuje aptekę miejską i kilijentelę jej jeszcze bardziej powiększy.

Wiszniew, pow. oszmiański. Skutkiem nieostrożnego obchodzenia się z ogniem spaliła się tu fabryka zapalek Nochima Romma. Straty obliczono na 13 tys. rubli. Fabryka była ubezpieczona na sumę 11 tys. rubli.

Witebsk. Zamożny właściciel domów, związkowiec, Czerniecki, pod wpływem zaradki zamordował swoją żonę. W nocy zabójca uderzeniami żelazka do prasowania zniżył jej czaszkę, pogrochał nogi i poranił całe ciało.

Aresztowany przynajmniej do winy Czerniecki zabija już drugą żonę. Za zabójstwo pierwszej został skazany na 12 lat katorgi. Po odbyciu kilku lat robót ciężkich w czasie wojny japońskiej udał się na plac boju w charakterze ochotnika, za co po skończonej wojnie uzyskał pozwolenie powrotu do kraju i poraz drugi ożenił się. W Witebsku znany był jako działacz związku narodu rosyjskiego.

Z Królestwa

Sprawa Ronikiera. Gazety warszawskie zamieściły wiadomość, że sprawa Bohdana hr. Ronikiera rozważana będzie ponownie, lecz nie w Królestwie, tylko w jednej z izb sądowych gubernji wewnętrznych Cesarstwa.

Urodziny. Zona aresztowanego w sprawie zabójstwa ks. Druckiego-Lubeckiego, ordynata Jana Bispinga, w tych dniach powiła syna. Stan zdrowy, ordynatowej i dziecięcia jest dobry.

Epilog Macechjadzy. Z Piotrkowa donoszą, że na d. 9 (22) b. m. wyznaczono w więzieniu piotrkowskim ostatni akt sprawy Macecha. W więzieniu ten przebiegają skazani z powodu zbrodni na Jasnej Górze: Damaży Macech, Izidor Starzewski i Bazyli Oleśnicki. Obecnie, po ostatecznym uprawnieniu się wyroku i bezskutecznym zwracaniu się wszystkich trzech skazańców do łaski Monarszej odbył się oficjalny ceremonialny pochówienia wszystkich trzech godności kapłańskiej oraz akt ich ekshumacji, według przepisów prawa kanonicznego.

Na ceremonial ten ze strony duchowieństwa katolickiego, wyznaczony został wizytator klasztorów, ks. Władysław Krynicki i dziekan piotrkowski, ks. Antoni Zarzewski. Obecni też byli przedstawiciele prokuraturji i władz sądowych.

Obrót totalizatora. Ogólny obrót totalizatora na wyszczególnionych w Warszawie podcaz obu sezonów r. 1913, jak donosi „Warsz. Dniownik”, wyniósł 4,978,000 rb., w porównaniu z r. 1912 o milion rubli więcej. Z dochodu totalizatora oddzielono na rzecz głównego zarządu stadnin państwowych 62,355 rb. i na rzecz zakładów dobroczynnych miejskich 12,471 rb. Tow. wyszczególnionych osiągnęło 448,956 rb. Za bilety wejścia zapłacono 134,222 rb.

O powstrzymaniu wychodźstwa. Oddział lubelski Tow. wzajem. pomocy pracownikom rolnym rozwinął zabieg o powstrzymanie w kraju chęci części robotników, wybierających się na roboty sezonowe zagranicę. W tym celu oddział wystąpił z odezwą do wszystkich proboszczów, w której zażąda, iż postanowią zająć się dostarczaniem robotników sezonowych ziemianom w Królestwie Polskiem, prosi przeto o wskazanie ludzi godnych zaufania, którzy mogliby być agentami Tow., za co otrzymywałby będą po 1 rb. za każdego umówionego i dostarczonego robotnika. Kierownicy oddziału zapewniają, iż robotnik na tem syska, gdyż otrzyma warunki pracy nieco lepsze niż zagranicą.

Tow. popierania przemysłu ludowego. W założonej w r. 1912 przez Tow. pop. przem. ludowego szkole instruktorów krawieckich i czapników w Szymanowie w gub. warszawskiej, w r. z nauką pobierało 42 uczniów. Zakład posiada 6 najnowszych maszyn krawieckich i 4 czapniczych. Od czasu swego powstania Tow. utworzyło w różnych miejscowościach kraju 13 warsztatów krawieckich, 14 warsztatów do wyrobów pończoch i trykotaży, 59 warsztatów do szycia, 44 pracownie do wyszywania i 14 pracowni do wyrobu szcetek.

Z sa kordonu.

Nowy dworzec kolejowy. Układy m. Krakowa z rządem o nowy dworzec osobowy w Krakowie zakończyły się pomyślnie. Budowa będzie kosztowała przeszło osiem milionów koron.

Udaremniona ucieczka. W Oświęcimiu ustalono ucieczkę z więzienia, przeto poszły ad hoc pies, mordercy wiktora Siegmanna. Dzięki czujności dozorców, ucieczka nie udaremniono.

Wice polski w Ostrawie Morawskiej. W domu Polskim w Ostrawie Morawskiej odbył się obrzymi wiec polski, na który przybył, między innymi, poseł do sejmiku morawskiego, sojalista czeski, Brocken. Wiec postanowił wysłać do sejmiku krajowego w Bernie morawskiej rezolucję, domagającą się zmiany ordynacji wyborczej w Morawji tak, aby dla ludności polskiej utworzony był osobny polski kanton wyborczy w kurji powiatowej. Następnie rezolucja domaga zmiany ustawy krajowej o używaniu języka państwowego i żąda uznania za język urzędowy języka polskiego. Poseł czeski, Brocken, oświadczył, że

przyłącza się do powyższych życzeń i przyczeka złożyć w sejmie morawskim wniosek o utworzenie sieci szkół polskich na Morawach. Wybrano również deputację która ma przedstawić żądanie powołania namiestnikowi Moraw, marszałkowi i posłom sejmowym. S Rada narodowa. Na posiedzeniu poznańskiej Rady narodowej stwierdzono, że wpływo dotychczas ze składek 90,500 marek, wydano już 10,000 m. Etat na rok 1914-ty ustanowiono w sumie 60,000 mar. w tem 34,000 na oświatę. Ustanowiono sekretaryjaty także w Westfalji.

Z Rosji.

Strejk polityczny. (P.). Według oficjalnych informacji, w d. 9 (22) stycznia, jako w rezultacie pochodu robotników pod przewodnictwem Hapona, w Petersburgu, ogłoszono strejk polityczny 110,664 robotników. Robotnicy w 50 punktach probowali urządzić demonstrację, udermianne stale przez siły kordonu policji. Za śpiewanie pieśni rewolucyjnych i nie spełnianie żądań policji aresztowano 134 robotników. Przy aresztowaniu demonstrantów były trasy próby odbicia więźniów. Na ulicy Głazowej policjant dał dwa strzały do tłumu, nie raniąc jednak nikogo. Porządek przywrócony został w śródmieściu o godz. 3-ciej, a na przedmieściach o godz. 8-mej wieczorem.

Hr. W. Bobryński wyjeżdża na proces węgroszów. Pod wpływem namowy przyjaciół politycznych hr. W. Bobryński zdecydował się wyjechać na proces węgroszów w Marmaroszycy. Jak wiadomo, węgroski minister sprawiedliwości na pytanie adw. Kleina, obrońcy głównego oskarżonego w procesie Kabaluka, czy hr. Bobrynskiemu może być wydana legitymacja wolnego przemieszania (salvus conductus), odpowiedział wymijająco, co w Petersburgu zrozumiano, że hr. W. Bobrynski natychmiast po przekroczeniu granicy austriackiej zostanie aresztowany. If. as. rosyjska uderzyła z tego powodu na alarm, a pisma nieprzychylnie hr. Bobrynskiemu zarzucają mu towarzyszenie. Ten względem prawdopodobnie zdecydował, że Bobrynski wyjeżdża na Węgry. Bobrynskiemu towarzyszyć będą, jak pisze „Now. Wremia”, niektórzy wybitni posłowie dumskiej frakcji nacjonalistów.

Wysłanie ks. Borin z Petersburga. Ks. Borin, kapelan zamkniętych jesienią zakładów francuskich w Petersburgu, otrzymał od władz administracyjnych rozkaz opuszczenia Rosji w tygodniowym terminie, z groźbą wyсылania etapem, gdyby się do rozkazu nie zastosował. Na prośbę o umotywowanie rozkazu wyjazdu, odmówiono wszelkich wyjaśnień. Ks. Borin opuścił Petersburg 7 (20) stycznia.

Odczyt o typie żydowskim. Dr. Weisenberg wygłosił w Moskwie odczyt o antropologicznych typach żydów. Odczyt miał niezwykle powodzenie. Prelegent dowodził, że żydzi obecnie utracili swój typ antropologiczny i zaczępnali właściwości od innych narodów. Antropologiczny typ żyda obecnie nie istnieje.

Moskwa bez opalu. Moskwa jest bez opalu, Moskwa zamarzała, wolać od pewnego czasu piana rosyjskie. I stolnie zarząd miejski jest wyczerpano niepokojony z powodu nietylko ogromnej drożyny opału, ale wprost braku drzewa. Obecnie moskiewski komitet rejonowy wysłał w ministerjum dróg i komunikacji starania o pozwolenie przywiezienia do Moskwy 700 wagonów drzewa w terminie tygodniowym.

Gmach instytucji kredytowych. W Moskwie powstaje obrzymi gmach instytucji kooperacyjnych kosztem kilku milionów rubli, który do pewnego stopnia służyć będzie kooperacji całego państwa. W gmachu tym lokata znajdą: zarząd moskiewskiego zjazdu towarzyszy społecznych, bank ludowy, muzeum drobnego przemysłu, stała wystawa przemysłu, audytorjum i d.

Wypędzenie Tolstoja z Jasnaj Polany. W Rosji jest biblioteka, w której nie wolno czytać utworów Lwa Tolstoja. Biblioteka ta znajduje się w Jasnaj Polanie i nosi nazwę biblioteki „im. hr. L. M. Tolstoja”, a zatwierdzona przez ministerjum spraw wewnętrznych. Biblioteka utworzona została przez moskiewskie towarzystwo oświatowe za życia Lwa Tolstoja, a kuratorką biblioteki jest hr. Zofia Tolstoja. Gdy Tolstoj żył, właściciele mogli korzystać bez przeszkód ze wszystkich jego utworów. Po śmierci jego zaczęto nie wydawać im do czytania utworów dzieł Lwa Tolstoja. Obecnie włościanie nie korzystają zupełnie z biblioteki.

Nowa akademia sztuk pięknych. Znamy malarz rosyjski I. Riepin powziął zamiar założenia w Czugujewie prywatnej akademji sztuk pięknych z kursem pięcioletnim. Na cel powyższy potrzebny jest z górą milion rubli. Riepin twierdzi, że sumę tę uzyska od szeregu ofiarodawców-miljonarów. Na wiosnę rozpoczęta zostanie budowa gmachu akademji na gruncie ofiarowanym przez czugujewską radę miejską.

Tajemnicza podróże gen. Dumbadze. W Odessie obdziej zainteresowania nie zwykłą tajemniczo przyjazd na czolnika szaty. gen. Dumbadze. Dumbadze przybył do Odessy niewyłącznie drogą w łodzi wojskowej, z której wsiadł do statku po schodach specjalnie z boku okrętu dla niego spuszczonych. Zajazowy kajüte dyrektorskich. Dumbadze ani na chwilę nie wyjrzał na pokład. Dumbadze jedzie zagranicę na kurację.

Katastrofa kolejowa. (P.). Z Jekaterynburga donoszą, że na stacji Essaulskiej wskutek pęknięcia szyny uległ katastrofie pociąg pocztowo-pasażerski 5 wagonów runęło. Rozbity został wagon pierwszj klasy, uszkodzony pocztowy. Pociąg ocalała. Na miejscu zabity został urzędnik pocztowy. Rannych jest przeszło 40 osób.

Proces rolnictwa. Trzeszenkowa. W krękułki izba sądowej wkrótce rozpocznie się proces głównego rolnictwa Trzeszenkowa, który strzelał do robotników w leńskich kopalniach złota.

Sędzia śledczy zbadal 130 świadków w ich liczbie oficerów, robotników i urzędników, którzy wówczas byli w kopalniach leńskich. Inwalidzi robotnicy i wdowy po zabitych robotnikach zgłosili powództwo cywilne w wysokości 150 tysięcy rubli. Sprawa przeniesiona została z sądu wojennego do izby sądowej, gdyż rolnictwa Trzeszenkowa sądzony będzie jako naczelnik policji, a nie oficer armji.

Heła ucieczki Bieszk-Breszkowskiej. W osiedzi, z której uciekła Bieszk-Breszkowska, dokonano rewizji i aresztowań wśród zesłańców. Pomiędzy innymi zrewidowano miesz-

kanie b. oficera Liszowa, zesłanego z procesu kijowskiej organizacji wojskowej. Władza poszukiwa organizację, która ułtawia ucieczki. Bieszk-Breszkowska w dalszym ciągu trzymana jest w więzieniu celkowym opieczętowanym. Pieczęć zrywa każdorazowo osobliwie naczelnik więzienia.

Na obcsyńnie.

Z życia młodzieży akademickiej. W czasie ubiegłych świąt Bożego Narodzenia odbył się w Leodjum V zjazd „Unji stowarzyszeń polskiej młodzieży postepowo-filarekcyjnej”, zrzeszającej w swych szeregach cały obóz radykalny i społecznie i narodowo naszej młodzieży.

Zjazd stwierdził znaczny rozwój ideowy Unji (z 800 na przeszło 1000 członków praniejących w 32 grupowaniach), podkreślił dawne stanowisko ideowe i wskazał wytyczne dalszej pracy, mającej bieżać w czterech zasadniczych kierunkach: działalność ideowo-wychowawczą, podnoszenia sprawności fizycznej, pracy oświatowo-kulturalnej nad ludem, utrzymania stałego kontaktu z młodzieżą szkolną; oprócz tego podkreślono konieczność wpływania w myśl zasad Unji na starsze społeczeństwo.

Punkt widzenia na sprawę szkolną w Królestwie Polskiem pozostał bez zmiany. Kwestja „bojkotu żydowskiego” wywołala dyskusję, w rezultacie zapadła uchwała, potępiająca akcje bojkotowa.

W dziale wolnych wniosków zaprotestowano przeciwko rezolucji jenańskiego „partietagu” socjalnej demokracji niemieckiej w sprawie „zniesienia” P. P. S. zaboru pruskiego oraz przeciwko wystąpieniom części pracy po tej stronie kordonu w okresie zesłorocznych wypadków politycznych.

Bankiet na cześć prof. Strowskiego. Polskie Tow. artystyczno-literackie w Paryżu urządziło w sobotę d. 4 (17) b. m. bankiet na cześć Fortunata Strowskiego, profesora literatury francuskiej na wydziale literackim w Sorbonie. Prof. Strowski urodzony jest we Francji, z ojca polaka, pochodzącego z Galicji. Po objęciu katedry literatury w Sorbonie, prof. Strowski a ódroż znalazł licznych słuchaczy, a wśród nich bardzo wielu polaków. Zarówno w swych pracach naukowych, jak w wykładach i odczytach uwzględnił prof. Strowski zawsze sprawy polskie i stosunki Polski z Francją.

Za chrześc. gałęcia. W tych dniach odezwał się okręgowy rozważał sprawę P. Urbańskiej, która córka swą z męża prawosławnego ochrzciła według obrządku rzymsko-katolickiego w 1906 r. Sąd okazał P. Urbańską na 20 dni twierdzy z zastosowaniem manifestu z dn. 21 lutego st. st. 1913 r.

4 medale Nasion ogrodniczych Narzędzi cennik nowy z kalendara Braclia Chomiczkiem wysłamy bezpłatnie. Warszawa, ul. Zgoda 8. Liczne podziękowania za nasiona. Popytajmy firmy krajowej 705 6

OD WYDAWNICTWA

„Kurjera Litewskiego“ Dla prawidłowej ekspedycji „Kurjera”, uprzejmie prosimy sz. naszych prenumeratorem o łaskawe wycięcie naklejonego na „Kurjerze” adresu i nadesłanie go nam wraz z zamówieniem na przyszłą prenumeratę. Pożądaniem jest również nadsyłanie drukowanego adresu przy wszelkiego rodzaju reklamacjach.

PARLAMENT.

POSIEDZENIE RADY PAŃSTWA

z dnia 10 (23) b. m.

(T. A. P.)

Łoże publiczności i posłów do Dumy przepełnione, w loży ministerjalnej zasiadają Kokowcow i ministrowie marynarki i spraw zagranicznych. Przewodniczył Akimow. Rozpoczynają się ogólne debaty nad projektem zmian i uzupełnień w postanowieniach

o sprzedaży trunków.

Na wstępie Akimow stwierdza powszechność opinji o szkodliwości nadużywania trunków i prosi, by mówcy w interesie skrócenia obrad nie wdawali się w zbyt długie o tym przedmiocie wywody.

Referent Zimowjew stwierdza, że są dwa sposoby walki z pijaństwem: pierwszy ograniczenie spożycia wódki, drugi przedsięwzięcie środków przeciw nadużywaniu trunków. Dumna skłania się do pierwszego sposobu, komisja Rady państwa do drugiego. Zarzucają tej komisji, że wprowadziła ona zbyt wiele poprawek, jednak większość ich została odrzucona. Robią też zarzut, iż komisja zmniejszyła wartość projektu Dumy, zmieniając projektowany przez nią ogólny system walki z pijaństwem: i to nie jest słuszny - system obydwu projektów jest jednaki.

Komisja Rady Państwa wspomina tylko projekt Dumy, usuwając z niego wszystko to, co mogłoby podkopać dobrobyt ekonomiczny państwa. Dla wykorzystania pijaństwa niepodobna między innymi składać w ofierze podstawowych prawnych i ekonomicznych interesów kraju.

Hr. Witte przypomina, że monopol wódczany został wprowadzony od r. 1893, jako środek walki ze straszną klęską pijaństwa w Rosji. Reforma ta ze stanowiska gospodarczego państwa okazała się korzystną, z punktu widzenia jednak klęski ludowej rezultaty tej reformy są bardzo smutne. Stało się ostatecznie tak, że cel reformy zeszedł na ostatek plan, na pierwszy zaś wysunęło się wypompowywanie od ludu pieniędzy dla skarbu za pomocą monopolu wódczanego. Wprowa-

dzone jednocześnie z monopolem praca: o kuratorjach trzeźwości, o karach za pijaństwo i o karach za pogwałcenie przepisów o sprzedaży wódki albo wcale nie są stosowane, albo tylko dla formy. Walka z pijaństwem sprowadzona została do zera.

W czasie wojny japońskiej zrobiono specjalny nacisk dla wycięgnięcia z monopolu poważnych funduszów. Ta operacja powiodła się, dochody monopolu prawie się podwoiły, zwiększając się w ciągu 10 lat o pół miljarda. Warto porównać takie cyfry: Lud na wódkę traci rocznie miliard, państwo wespół z ziemianami i miastami na oświatę wydaje zaledwie około 300 milionów. Od wojny, jakkolwiek na świecie wiele wielokrotnych wypadków, my nie zrobiliśmy nic dla walki ze straszną klęską pijaństwa.

Dalej Witte wyjaśnia, że gdyby nie kolosalne dochody z monopolu wódczanego, to nie byłoby obecnie w kasie państwa pół miljarda wolnej gotowizny. Minister skarbu dla pokrycia deficytu musiałby albo zacząć pożyczki, albo wprowadzić nowe podatki bezrozdnie; i to byłoby jedyną normalną drogą. Tymczasem wydatki ogromnie wzrastają, jak up. na obronę państwa. W celu uniknięcia pokusy zwiększenia dochodu od wódki, należy dochód ten określić na stałe, a wszelką przewyżkę używać na walkę z pijaństwem, na walkę z potajemnym szynkarstwem, na rozwój towarzysztw trzeźwości itp. Trzeba też zaufać siłom społecznym i powołać je do walki z tą klęską. Fiksacja dochodu wódczanego jest środkiem nadzwyczajnym, ale przeciw klęsce nadzwyczajnej muszą wywoływać także środki. Jeśli będzie deficyt, trzeba go pokrywać jawnymi pożyczkami i nowymi podatkami.

Przedstawiony projekt walki z pijaństwem należy zaliczyć do tych, które powinny spocząć na półkach bibliotecyjnych. Prezes Rady ministrów, w godzinę trwającym przemówieniu, przedewszystkiem zaznaczył, że nie zamierzał brać udziału w debatach nad sprawą walki z pijaństwem, mniemając, że w danym wypadku ważniejsze jest, niż ogólnikowe rozprawy, rozpatrzenie różnych sposobów, stosowanych w praktyce. Wobec jednak wystąpienia hr. Witte, mówca uważa za konieczne dać wyjaśnienia co do działalności ministerjum finansów za ostatni okres dziesięciolecia. Hr. Witte oświadczył, że „monopol” wprowadzony w celu ukrócenia pijaństwa, stał się sposobem wypompowywania za pomocą wódki pieniędzy ludowych w tym rozmiarze, że, jak zaznaczył hr. Witte, dochód z monopolu dochodzi do 500 milionów. To nie jest zgodne z rzeczywistością. Podług sprawozdania kontroli państwowej w 1912 r., dochód ten w stosunku do 1903 r. powiększył się tylko o 272 miliony, przyczem trzeba zaznaczyć, że jednocześnie z powiększeniem się dochodu trunkowego wzrasta liczebność ludności, zwiększa się cena wódki, zmniejsza się koszt produkcji. Co przynajmniej pod obrachunek, jeszcze bardziej dochód się redukuje. Przechodząc do sprawy szkodliwości monopolu, prezes Rady ministrów uważa, że omawiane prawo jest słuszne, lecz min. finansów nie można zarzucić, że ono zachęca do zwiększenia się konsumcji wódki. Rząd ciągle dąży do wyższości ceny wódki od lat 50 i tak samo było za czasów rządów hr. Witte. Następnie mówca chronologicznie wykazuje daty podwyżki cen na wódkę. Co do środków przeciwko pijaństwu, to rząd ciągle je stosuje i chętnie zgodzi się na asygnowanie większych funduszów na kuratoria trzeźwości, które jednakże nie cieszą się poparciem społeczeństwa i prasy, co do właśców w tej instytucji zniechęca do pracy. W sprawie zarzutu, że min. finansów powiększa ilość sklepów monopolowych, mówca twierdzi, iż zarzut ten jest niesłuszny, bo nie zgadza się z prawdą. Stanowczo od wprowadzenia monopolu pijaństwo się zmniejszyło. Pijaństwo ludu nie wpływa z istniejącej systemu sprzedaży monopolowej, lecz z wyjątkowych społecznych stosunków życia rosyjskiego. Każdy środek przeciw pijaństwu musi być oparty o inicjatywę społeczną, a wówczas będzie skutecznym. Tylko te środki cel osiągną, które będą oparte na psychologii i znajomości zwyczajów środowiska ludowego.

Przechodząc do proponowanych przez hr. Witte środków reformy monopolu, Kokowcow krytykuje projekt, zaznaczając, że jeżeli życie państwowe tworzy różne potrzeby, jeżeli państwu potrzebne są środki ku zaspokojeniu różnych potrzeb, to środki te należy wynaleźć, wobec czego nie można łączyć dwóch środków, jak obcięcie dochodów trunkowych ze zmniejszeniem środków na obronę krajową, która wymaga coraz więcej. Co do zwiększenia funduszów na walkę z pijaństwem, to projekt ten prezes Rady ministrów popiera, o ile on będzie skutecznym. W celu skutecznej walki z pijaństwem należy podnieść poziom kulturalny ludu i dążyć ku zwiększeniu jego dobrobytu. Jednocześnie jednak nie należy zaniedbywać konkretnych środków, prowadzących do zmniejszenia konsumcji trunków.

Następne posiedzenie d. 13 (26) bm.

Najważniejsze wiadomości.

Szczegóły w tekście.

W Krakowie głód węglowy (tel.). We Lwowie wiec studentów przeciwko ZALOZIECKIEMU (teleg.).

W Petersburgu krwawy dramat w restauracji (teleg.). W Rydze odbyło się bezrobocie (teleg.).

Kapelan zamkniętych zakładów francuskich w Petersburgu został wydany z Rosji (z Rosji).

Turecja gwałtownie się zbroi w przedwidowaniu nowej wojny (wiad. pol.).

Grecja zaprzecza pogłoskom o wojnie (teleg.).

W gabinecie angielskim nastąpiło porozumienie w sprawie budżetu morskiego (wiad. pol.).

Otwarty został pierwszy parlament egipski (wiad. pol.).

Uzupelnienie kredytu ministerjum marynarki. Minister marynarki, admiral Grygorowicz, wniósł do Dumy dwa wnioski o wyasygnowanie uzupełniającego kredytu do budżetu ministerjum marynarki na 1913 r. W referacie pisze, że możliwość bliższych komplikacji politycznych zmusiła ministerjum marynarki do przedsięwzięcia pewnych zarządzeń, które podniosły kosztą pływania statków wojennych na rosyjskich i obcych wodach o 1,103,701 rb. ponad budżet 1913 r. Drugie asygnowanie dotyczy różnicy w drożyznie opału na 1913 r. w wysokości 2,970,000 rb.

Walka z dżumą i cholera. Ministerjum spraw wewnętrznych w najbliższym czasie weźmie w łzbach prowadzący z projektem wyasygnowania do dyspozycji komisji przewidzianowej 5 - 6 milionów na wydawanie subsydjów miastom i ziemstwom na organizowanie środków zaradczych w walce z cholera i dżumą w 1914 r.

Ostatnie telegramy.

Otrzymaane w nocy 10 (23) stycznia.

BRAK WĘGLA W KRAKOWIE. Kraków. (Wl.). W mieście daje się odczuć dotkliwy brak węgla kamiennego. Ceny wyrubowane wysoko. Kopalnie z Zagłębia krakowskiego nie mogą dostarczać niezbędnych zapasów, ponieważ brak im robotników, wśród których, równie jak na wsi, zapanowała gorączka wychodźstwa do Ameryki. Wskutek tego zapotrzebowanie węgla ze Śląska pruskiego wzrosło ogromnie.

ZJAZD ZJEDNOCZONYCH LUDOWCÓW.

Lwów. (Wl.). Walny zjazd zjednoczonych stronnictw ludowych, pod przewodnictwem postła Bojki, zwołano do Tarnowa na d. 1 lutego n. st. MŁODZIEŻ PRZECIEM ZALOZIECKIEMU.

Lwów. (Wl.). W ozytelni akademickiej odbył się wiec młodzieży polskiej, na którym uchwalono, że prof. ZALOZIECKI, rusin, znany z ujawnionych niedawno konszachtów z hakajstami, nie może nadal wyklądać w politechnice. Uchwała wiecu wyraża zarazem oburzenie temuz profesorem.

KANDYDATURA PO HR. MIELZYŃSKIM.

Poznań. (Wl.). Władza biskupia wydała zakaz przyjmowania przez duchownych kandydatów do mandatu, opróżnionego przez hr. Mielzyńskiego.

bocin bralo udział 42,184 robotników, którzy dziś powrócili do pracy. Zadanych zajęć z policją nie było.

W GALICJI. Wiedeń. (Wł.). Kola parlamentarne utrzymują, że długoszowcy będą żądali dla siebie teki ministra i to ministra dla Galicji. Żądania swe motywują jakoby tem, że konserwatyści mają już ze swego stronnictwa marszałka krajowego, namiestnika, a prawdopodobnie będą mieli jeszcze ministra. Kandydatem długoszowców na stanowisko ministra dla Galicji jest poseł Ribbenauer.

Wiedeń. (Wł.). Prezes ministrów Stürgkh oświadczył, że rząd projektuje rozpoczęcie sesji sejmiku galicyjskiego w początkach lutego.

SPRAWA ALBANSKA.

Wiedeń. (Wł.). „Albanischer Korrespondent“ donosi, że Essad-basza oświadczył, iż z niecierpliwością oczekuje wstąpienia na tron ks. Wieda, ażeby należycie wycofać się z życia publicznego. Ks. Wied wyjeżdża 15 (28) bm. do Trjesty, skąd na okręcie wojennym niemieckim odpłynie do Durazzo.

TURCJA USPOKAJA.

Wiedeń. (Wł.). W futujszych kołach politycznych konflikt grecko-turecki oceniany jest wielce pesymistycznie. Przeważa wrażliwość, iż Turcja pragnie przeciągnąć sprawę aż do wiosny, aby wtedy zagrozić wojną, ewentualnie ją wywołać.

Konstantynopol. (Wł.). Porta zaprzecza wieściom, alarmującym o zamiarach wojennych Turcji względem Grecji. Wprawdzie — brzmi w zaprzeczeniu — Turcja odrzuca propozycje neutralności, ale nie chce wszakże niezgodnie rozstrzygnąć drogą gwałtu.

POGLĄSKI O DYMIŚJI JAGOWA.

Berlin. (Wł.). Książka tu ponownie pogłoski, iż sekretarz stanu do spraw zewnętrznych, von Jagow, otrzyma wkrótce dymisję.

ZAPROWJANTOWANIE PARYŻA.

Paryż. (Wł.). Rada miejska poruszyła sprawę zaprowjantowania miasta w razie zarządzonej mobilizacji. Oświadczone, że w Paryżu na przykład mobilizacji zaprowjantowane jest najwyżej na dni czterech w środku żywności, ponieważ wszystkie koleje byłyby zajęte przewozem wojska.

Z POWODU SNIEGÓW.

Paryż. (Wł.). Z powodu ogromnych śniegów, kilka wód w południowej Francji jest zupełnie odciętych od świata. Mieszkańcom grozi śmierć głodowa.

Toledo. (Wł.). Z powodu olbrzymiej śnieżycy, wykołcił się pociąg osobowy, dążący z Andaluzji. Kilka osób zabitych, 7 ciężko rannych.

PODOBROŻ KRÓLEWICZA.

Białogród. (P.). Królewicz Aleksander (następca tronu) wyjechał do Petersburga. Podobroże ma charakter zupełnie prywatny.

ZAPRZEŻENIE.

Sejta. (P.). Ag. bułgarska urzędowo zaprzecza rozszerzającym pogłoskom o ogłoszeniu w Bułgarii dyktatury wojskowej.

O KRADZIEŻ GIOCONDY.

Rzym. (P.). Sprawa Perygona o kradzież Giocondy naznaczona została na 26 bm. (8 lutego) i odbędzie się we Florencji.

PROPOZYCJA TURCJI.

Konstantynopol. (P.). Podobno W. Porta prowadzi rokowania z rządem belgijskim o mianowaniu w Armenii inspektorów generalnych. W tym celu bawili w Bukareszcie Chakki-pasza i Riffat-pasza.

Konstantynopol. (Wł.). Inspektorami generalnymi dla Armenii zamianowani będą prawdopodobnie dwaj polacy, bracia Ostrogowski.

Na szerokim świecie.

Rewizja w fabrykach papierosów w Dreźnie. Od wtorku trwała rewizja w wielkiej fabryce papierosniczej Jenatzi. W biurze firmy zjawili się radca sądowy z 5 urzędnikami kryminalnymi i rozpoczęli najściślejszą rewizję, co do której powodu obiegali miasto najrozmaitsze pogłoski.

Okazało się, że rewizje dokonane również w innych fabrykach papierosów dały obszerny materiał przeciwko amerykańskiemu trustowi tytoniowemu. Rewizji tych dokonano, gdyż trust odmawiał dostarczenia materiałów do zamierzonej ankiety rządowej w sprawie stosunków niemieckich fabryk papierosów z trustem amerykańskim.

Sprzeniewierzenie. W administracji arcybiskupiej w Wiedniu stwierdzono wielkie defraudacje, których dopuścił się urzędnik, Seherhorst. Sfałszował on książeczki kasy oszczędności na 100,000 koron.

Słaby zebrał. Przed izbą sądową w Budapeszcie rozegrał się nader ciekawy proces. Jako oskarżyciel wystąpił znany powszechnie w stolicy węgierskiej ślepy zebrał przeciwko dwu dziennikarzom, którzy napisali, że zebrał jest zdrow, jak ryba, i prowadzi nader pańskie życie.

Zebrał żądał od dziennikarzy wynagrodzenia za poniesione szkody. Postępowanie dowodowe wykazało rzeczy bardzo ciekawe. Zebrał, przybrany w galgany, cały dzień stoi na narożniku ulicy, trzymając w ręku tabliczkę z napisem: „Zupełnie ślepy“.

Wszystcy przechodnie dają mu jałmużnę. Wieczorem jednak zebrał wraca do domu, ale przedtem zaobedił do pokójki umebłowanej, w którym zrzuca z siebie galgany i ubiera się przyzwyczajenie. W domu trzyma sobie 2 służących, a jego żona ubiera się u pierwszorzędnej krawca, nie mającej pojęcia o procedurze swego małżonka.

Zona zna języki francuski i angielski, i grywa na fortepianie. Zebrał zebrał. Przed izbą sądową w Budapeszcie rozegrał się nader ciekawy proces. Jako oskarżyciel wystąpił znany powszechnie w stolicy węgierskiej ślepy zebrał przeciwko dwu dziennikarzom, którzy napisali, że zebrał jest zdrow, jak ryba, i prowadzi nader pańskie życie.

Zebrał żądał od dziennikarzy wynagrodzenia za poniesione szkody. Postępowanie dowodowe wykazało rzeczy bardzo ciekawe. Zebrał, przybrany w galgany, cały dzień stoi na narożniku ulicy, trzymając w ręku tabliczkę z napisem: „Zupełnie ślepy“.

Wszystcy przechodnie dają mu jałmużnę. Wieczorem jednak zebrał wraca do domu, ale przedtem zaobedił do pokójki umebłowanej, w którym zrzuca z siebie galgany i ubiera się przyzwyczajenie. W domu trzyma sobie 2 służących, a jego żona ubiera się u pierwszorzędnej krawca, nie mającej pojęcia o procedurze swego małżonka.

Zona zna języki francuski i angielski, i grywa na fortepianie. Zebrał zebrał. Przed izbą sądową w Budapeszcie rozegrał się nader ciekawy proces. Jako oskarżyciel wystąpił znany powszechnie w stolicy węgierskiej ślepy zebrał przeciwko dwu dziennikarzom, którzy napisali, że zebrał jest zdrow, jak ryba, i prowadzi nader pańskie życie.

brak płaci za mieszkanie 2,000 koron komornego, a lato spędza w miejscowości kąpieliowych. Czasem wychodzi do lokalów nocnych i tam uchodzi za bogatego kawalera. Naza jutrz jednak stoi znów na swym narożniku i ochryplym głosem prosi o jałmużnę. Zebrał nazywa się Józef Juryska.

Kradzież klejnotów. Policji berlińskiej udało się ująć wszystkich sprawców głośnej kradzieży klejnotów przy Schönhauser Allee. Policja aresztowała najprzód niejakiego Fr. Kosenawskiego, głównego sprawcę włamania, a następnie wszystkich jego współników oraz niejakiego Riefensteina, który zakupił wszystkie klejnoty, wartości 50,000 marek, za 1,288 m.

Piekny czyn sędziów przysięgłych. We Frankfurcie nad Menem przysięgli, którzy brali udział w rozprawach przeciw skazanemu na śmierć trucieliowi, Hopfowi, rzekli się jednogłośnie swoich djet na dochód trzeciej żony Hopfa, znajdującej się obecnie w złych stanachkach materialnych i ciężko chorej z powodu zatrucia arsenikiem.

Złodzieje z węzłem. Pewien angieli, zamieszkały od kilku tygodni w Monachium, zameldował policji, że jakiś szwed za swoim przyjacielem rosjaninem jedzie za nim wszędzie, mając zamiar skraść mu kosztowności wartości pół miliona marek. Policja dokonała rewizji w numerach, zajmowanych przez złodziei hotelowych, stwierdziła słuszność skargi angiela i przytem natrafiła na niezwykły sposób, jakiego złodzieje zamierzali użyć, by dopięć swego celu.

Rosjanin w pokójku kąpielowym trzymał węzła, którego chciał wpuścić najpierw do pokójku angiela, wywołując tym sposobem popłoch i ucieczkę z pokójku, co umożliwiłoby władowanie kufierkiem z kosztownościami.

Lawiny. Wskutek silnych opadów śniegu w całej Szwajcarii i Tyrolu obsuwają się lawiny. Mieszkańcy wsiok Gampetz opuścili swe domostwa, którym zagraża zasypanie. Klasztor św. Krzystofa w przemyku Arlberskim został całkowicie zaspany. Śnieg leży na wysokości 5 metrów.

Przećwiczenie się ludności. W celu zapobiegnięcia stałemu zmniejszeniu się ludności we Francji, poseł socjalistyczny Breton, wniósł w parlamencie projekt, aby państwo ubezpieczało wszystkich, którzy wstępują w związki małżeńskie i aby rodzinom wypłacono zapomogi za każde nowonarodzone dziecko.

Zamachy. W nocy z poniedziałku na wtorek nieznanymi sprawcami dokonano zamachu na pociąg osobowy, jadący z Bree do Grand Brogel w prowincji limburskiej w Belgji. Na szynach zatoczono olbrzymie kamienie, tak, że pociąg wykołcił się i liczni pasażerowie ponieśli ciężkie rany. Drugi pociąg również wykołcił się, gdyż szyny powyrwano na długiej przestrzeni.

Mrozy w Hiszpanji. W Hiszpanji panują tak wielkie mrozy, że ustal prawie wszelki ruch komunikacyjny, nikt bowiem nie wychodzi z domu bez konieczności. Drogi i ulice miast, a nawet Madrytu, zalegają trupy zmarłych zwierząt domowych.

Bezrobocie w Portugalji. (P.) Strajkujący przymuszają kupców do zamknięcia sklepów, zaś robotników kolei miejskiej do bezrobocia, przytem tamują ruch tychże kolei przez wzmożenie przeszkód na szynach.

Pożar świątyni. W Kopenhadze spalił się starożytny kościół, obecnie będący w posiadaniu metodystów. Jednocześnie spłonął przytułek dla bezdomnych, sąsiadujący z tymże kościołem.

Vedrius żelazkiem. Francuski lotnik Vedrius wystąpił po raz pierwszy na torze wysokim Heliopolis w Egipcji jako żokier. Wziął pierwszą nagrodę, pobawiwszy egipskiego czempiona, Dikbyego, a następnie dosiadł swego samolotu i poszybował w kierunku piramid.

Za spisek. (P.) Z Kalkuty donoszą, że sąd wojenny skazał 12 krajowców na ciężkie roboty za udział w spisku przeciwko wieckrólowi.

Minsto genjuszów. Powieściopisarz francuski, Paul Adam i uczoney duński, Henryk Andersen, powzięli myśl utworzenia nowej powszechnej stolicy świata, nazwanej „Kosmopolis“, która byłaby miastem genjuszów.

„Miasto genjuszów“ byłoby sercem świata, do którego zbiegałyby się krew wszelkich dążeń ludzkich w dziedzinie wiedzy i sztuki.

Nowa stolica kultury świata nie byłaby miastem dla wszystkich. Mieszkańcami jej byłaby tylko „śmietanka“ ludzkości, genjusze na wszystkich polach działalności człowieka.

Byłoby to olbrzymie schronisko uczonej, artystów, wynalazców i myślicieli. Byłoby to armia ducha, która wzięta na siebie kierunek ludzkości.

Projektodawcy już poczynają krzątać się około urzeczywistnienia swej idei. Mają już opracowane plany miasta, które zajmować ma przestrzeń o średnicy 6 wiorst, a składać się ma z najspanialszych pałaców i świątyni w stylu najgłówniejszych gmaczów Europy, tonących w pysznych ogrodach. W tem rajskim mieście byłoby rozstrzygane spory międzynarodowe, ludzkości jednoczyłaby się pod władzą mądrości.

Miasto owo ma być zbudowane we Francji, wapiłwem jednak jest, czy inne narody zgodzą się na ten zaszczyt dla francuzów.

Odpowiedzi Redakcji.

Stalemu prenumer. Pod wskazanym adresem istnieje „Trzecie Wileńskie Tow. Wzajemnego Kredytu“, założone niedawno przez litwinów. Bliz-

szych danych o jego funkcjonowaniu nie mamy.

„Nowa Świątynia“. Nie możemy nie powiedzieć, dopóki nie będziemy mieli rekonesansu w rękę.

W. P. Zycielowemu prenumeratorowi. Pierwszym warunkiem, by list zrobił jakieś wrażenie, a nawet by był przeczytany, jest jego podpisanie imieniem i nazwiskiem. Anonimy idą do kosza.

W. P. H. Maryl w Biel. Na zasadnicze pytanie Sz. P. nie możemy dać odpowiedzi na tem miejscu dla wielu względów, między innymi dla tego, że wymagałoby zbyt dużo miejsca. Obowiązkiem pisma jest sumiennie informacja bez względu na osobiste sympatyje lub antypatyje. Przynieszone przez nas fakty stwierdzają dosłownie, że „ani przywódcy K. T., ani jej plany nie wzbudziły zaufania w społeczeństwie polskim“. Można się spierać jedynie co do tego, czy brak ufności w szerokiej kolech zabiorów pruskiego i rosyjskiego jest uzasadniony, jako też czy ma charakter stały, czy też przemijający. O tem jednak żadnego sądu w artykule pominiętym nie wywiadaliśmy.

OPIARY

złożone w Administracji „Kurjera Litewskiego“.

Zamiast depeszy na ślub Eugenji Ochrymowiczówny z Aleksandrem Przewoz-Kwintą na T-wo września oświaty wśród polaków w Kownie im. Ś. p. Boeierskiego Marjan Odnowa-Bełnowski 1 rb., na „Powieściogłowie i Pracę“ Edwardowstwo Swolkonowie 1 rb., Gwidonstwo Ruszczyce 3 rb., na dom Sreca Jezusa Eugenja Dłużniewska 1 rb.

GIEŁDA.

Tel. Handl. Ag. Pol. Petersburg, 10 I 1914 r.

Nastroj dla walorów państwowych stały, dywidendowych ożywiony, premijek bez ruchu.

Table with financial data including London 3 mies., Berlin 3 mies., Renta państwowa, Pożyczka wewn. 1905 r. lem., Ros. państw. 1905 r., Promiówka I em. 1881 r., Oblig. mjejsk. Tow. kred. Petersburgskiego, Kijowskiego, Moskiewskiego, Lisy zastaw. b. szlach. Wileńskiego, Kijowskiego, Moskiewskiego, Poltawskiego, Charkowskiego.

Akoja banków ziemskich: Bessarabsko-Tamrzdzijskiego —, Wileńskiego 600 —, Dońskiego 625, Kijowskiego —, Moskiewskiego 800 —, Poltawskiego —, Tulskiego 450 —, Charkowskiego 445

Akoja różnych przedsiębierstw: Tow. Babińskiego 702 —, br. Nobel (miniaty) 19350 br. Nobel (akcje) 1000 —, zakł. Malowostiel 205 —, zakł. Potłowski 124 —, Łeński Tow. Kopalni złota 479 —, ros. Tow. Kopalni złota 50%.

CENY ZBOŻA.

WILNO, 10 stycznia.

Zakłady przemysłowe, składy towarowe i podjazdówka br. A. Tyżkiewicza.

Table with market prices for various goods like Żyto miejscowe, Owies rosyjski, Jęczmień, etc.

Rynek Sierański.

Table with prices for Kartofole, Jaja, Smetana, Masło.

Dostarczono na targ 7. 8 i 9 b. m.

Table with prices for Krów, Cieląt, Kóz, Owiec, Świń.

Żywe wieprza, Bity wieprze.

placono za pud. do 250 do 250

Doniesienia telegraficzne Ag. Pat.

Table with telegraphic news including Berlin, 10 I (w. mark. za 1000 kilob.), Pszenica, Żyto, Owies, Jęczmień.

Lipawa, 10 I (w. kop. za pud.)

Table with prices for Pszenica samarska, Żyto, Owies, Sienią lnianą, Gryska.

Advertisement for TRISAN D-HOMMELA, a medicine for chest ailments like cough and bronchitis.

Advertisement for T-wo „PROWODNIK“ tires and linoleum, featuring a large image of a tire.

Advertisement for a water mill (Młyn wodny) and other services.

Advertisement for Różane Mydło Kryształowe (Rose Crystal Soap) by Ferd. Mülhens.

Advertisement for TLENOL DO ZĘBÓW (Toothpaste).

Advertisement for PATEFONÓW (Gramophones) and OPERA „TRAWJATA“.

Advertisement for POLY FORMIATE, a medicine for various ailments.

Advertisement for Sprzedaż węgla drzewnego (Wood coal sale).

Advertisement for Znakomite dziecko (Famous child) and library services.

Advertisement for Nauczycielka (Teacher) and student services.

Advertisement for Student (Student) and Stowarzyszenie (Association).

Advertisement for TŁOMACZE (Translators) and Ogłoszenia drobne (Small ads).

Advertisement for Inteligent (Intelligent) and Lokomobila (Locomotive).

Advertisement for Kupno i sprzedaż (Buy and sell) and Miod (Honey).

Advertisement for Pensjonat „Zacisze“ (Pension house).

Advertisement for Ule (Beehives) and Interes hand. i majątk. (Business and property).

Advertisement for Dzierżawa (Lease) and Posady i prace (Houses and work).

Advertisement for Rządca (Administrator) and Szofer (Driver).

Advertisement for Nauczycielka (Teacher) and Student (Student).

Advertisement for Stowarzyszenie (Association) and Tłomacze (Translators).

Advertisement for Ogłoszenia drobne (Small ads) and Inteligent (Intelligent).

Advertisement for Lokomobila (Locomotive) and Kupno i sprzedaż (Buy and sell).

Advertisement for Miod (Honey) and Pensjonat „Zacisze“ (Pension house).

Advertisement for Pensjonat „Zacisze“ (Pension house) and Różne (Various).

Advertisement for Pensjonat „Zacisze“ (Pension house) and Różne (Various).

Advertisement for Pensjonat „Zacisze“ (Pension house) and Różne (Various).